ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Шивээхүрэн гаалийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ӨМА-2024/135/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.Umnugovi@audit.mn Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 2024 он	Өмнөговь дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn Аудитын менежер: Т.Хонгорзул Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Одончимэг Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn Аудитор: Э.Жаргал Утас: 70533552 Цахим хаяг: jargale@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2024.02.22 № 75

танай ____________-ны №____________ -т

ШИВЭЭХҮРЭН ГААЛИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА М.ӨНӨРБУЯН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Шивээхүрэн гаалийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Шивээхүрэн гаалийн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Өмнөговь аймгийн хэмжээнд хэрэгжиж буй нутгийн дэм хөтөлбөрийн хүрээнд байгууллагын албан хаагчдад 30.5 сая төгрөгийн дэмжлэг олгосон байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд өөрийн хөрөнгөөр 43.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, архивын программ худалдан авсан, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газраас 62.0 сая төгрөгийн цацрагийн тоног төхөөрөмж, Гаалийн ерөнхий газраас 536.9 сая төгрөгийн хяналтын тоног төхөөрөмж үнэ төлбөргүй нийлүүлэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 61 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг 85 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон

улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ӨСӨХБАЯР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**240,977,393.08**	**238,402,875.71**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	-
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	-	-
3121	**Төгрөг**	-	-
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	-
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах		
33	**АВЛАГА**	6,586,135.31	346,401.00
335	**Бусад авлага**	6,586,135.31	346,401.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	6,586,135.31	346,401.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	234,391,257.77	238,056,474.71
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	91,485,309.50	52,605,180.00
354	**Хангамжийн материал**	142,905,948.27	185,451,294.71
35410	Бичиг хэргийн материал	1,371,700.00	638,200.00
35420	Аж ахуйн материал	46,757,440.00	48,021,900.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	41,121,000.00	46,479,340.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	14,063,800.33	6,763,800.27
35450	Барилгын засварын материал	26,135,800.00	26,135,800.00
35470	Бусад хангамжийн материал	13,456,207.94	57,412,254.44
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**12,689,276,181.84**	**11,207,204,012.49**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	12,689,276,181.84	11,207,204,012.49
392	**Биет хөрөнгө**	12,535,464,432.44	11,047,258,637.92
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,950,962,875.75	2,950,962,875.75
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(381,269,064.48)	(470,693,489.76)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	284,500,000.00	284,500,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(197,833,333.44)	(219,500,000.16)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	10,851,127,558.19	11,300,246,353.83
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(972,023,603.58)	(2,798,257,101.74)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	24,264,737.50	-
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,264,737.50)	-
393	**Биет бус хөрөнгө**	153,811,749.40	159,945,374.57
39301	Програм хангамж	2,791,800.00	3,891,800.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,372,800.00)	(1,837,550.01)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	186,819,621.11	211,613,621.11
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,426,871.71)	(53,722,496.53)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**12,930,253,574.92**	**11,445,606,888.20**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**1,776,401.00**	**346,401.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	1,776,401.00	346,401.00
413	**Өглөг**	1,776,401.00	346,401.00
4136	**Бусад өглөг**	1,776,401.00	346,401.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,430,000.00	-
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	346,401.00	346,401.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**12,928,477,173.92**	**11,445,260,487.20**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	12,928,477,173.92	11,445,260,487.20
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /орон нутгийн сан/	2,115,319,788.52	2,115,319,788.52
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	10,054,714,832.41	8,571,498,145.69
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	837,039,611.81	10,054,714,832.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	9,217,675,220.60	(1,483,216,686.72)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	758,442,552.99	758,442,552.99
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**12,930,253,574.92**	**11,445,606,888.20**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**11,330,290,281.57**	**2,876,103,267.20**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**9,502,170,781.57**	**738,511,107.20**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	9,502,170,781.57	738,511,107.20
120005	Түрээсийн орлого	2,910,000.00	5,997,000.00
120009	Бусад орлого	9,499,260,781.57	126,393,304.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан-Үндсэн хөрөнгө		606,120,803.20
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,828,119,500.00**	**2,137,592,160.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,828,119,500.00	2,107,073,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,828,119,500.00	2,107,073,900.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	30,518,260.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	30,518,260.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**2,112,615,060.97**	**4,359,319,953.92**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,112,615,060.97**	**4,359,319,953.92**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,636,545,203.85	4,157,624,281.75
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	997,134,423.70	1,497,206,947.98
210101	Үндсэн цалин	572,117,711.26	852,963,351.71
210102	Нэмэгдэл	246,602,884.81	423,435,732.23
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	82,842,625.00	89,628,500.00
210104	Урамшуулал	95,571,202.63	131,179,364.04
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	125,690,634.05	187,512,648.77
210201	Тэтгэврийн даатгал	86,135,771.51	128,555,225.28
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,012,452.02	15,011,164.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,211,403.88	12,457,412.65
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,941,473.42	2,871,622.38
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,389,533.22	28,617,224.40
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	119,705,394.78	145,475,081.39
210301	Гэрэл, цахилгаан	96,161,951.82	104,164,361.39
210302	Түлш, халаалт	23,543,442.96	41,100,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус		210,720.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	35,026,974.59	34,726,284.06
210401	Бичиг хэрэг	2,300,750.00	5,411,920.00
210402	Тээвэр, шатахуун	30,893,174.67	27,529,100.06
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	322,889.92	643,664.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		61,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,510,160.00	1,080,000.00
2105	**Норматив зардал**	-	5,000,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		5,000,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	37,208,539.00	70,774,014.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	378,440.00	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	30,887,699.00	43,150,729.50
210604	Урсгал засвар	5,942,400.00	27,623,285.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	209,500.00	788,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	209,500.00	788,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	19,194,633.75	84,856,632.50
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	699,775.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,925.00	279,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	214,100.00	-
210807	Газрын төлбөр	1,331,178.00	1,440,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	17,545,430.75	82,437,257.50
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	302,375,103.98	2,131,284,672.55
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	460,000.00	-
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	301,915,103.98	2,131,284,672.55
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	476,069,857.12	201,695,672.17
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,000,000.00	109,756,260.00

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,000,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	109,756,260.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	475,069,857.12	91,939,412.17
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	475,069,857.12	91,939,412.17
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**9,217,675,220.60**	**(1,483,216,686.72)**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**9,217,675,220.60**	**(1,483,216,686.72)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,828,815,901.00**	**2,146,659,160.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**350,000.00**	**9,067,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	350,000.00	9,067,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	350,000.00	-
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	350,000.00	-
120005	Түрээсийн орлого	-	9,067,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,828,465,901.00**	**2,137,592,160.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,828,119,500.00	2,107,073,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,828,119,500.00	2,107,073,900.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	30,518,260.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	30,518,260.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	346,401.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	346,401.00	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,828,815,901.00**	**2,103,567,460.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,828,815,901.00**	**2,103,567,460.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,352,399,642.88**	**1,901,871,787.83**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,004,976,987.57	1,496,643,276.14
210101	Үндсэн цалин	555,131,216.23	741,282,849.11
210102	Нэмэгдэл	276,522,079.09	486,337,202.26
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	82,549,114.97	120,392,224.77
210104	Урамшуулал	90,774,577.28	148,631,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	119,577,430.61	186,337,386.30
210201	Тэтгэврийн даатгал	76,447,987.74	134,530,627.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,021,634.21	11,452,520.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,773,959.39	9,082,736.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,048,713.61	2,208,873.91
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,285,135.66	29,062,626.82
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	145,214,194.78	144,115,081.39
210301	Гэрэл, цахилгаан	96,161,951.82	104,164,361.39
210302	Түлш, халаалт	49,052,242.96	39,740,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	210,720.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	22,452,439.92	27,926,984.00
210401	Бичиг хэрэг	2,401,650.00	4,552,620.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,444,300.00	21,589,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	322,889.92	643,664.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	400,000.00	61,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	883,600.00	1,080,000.00
2105	**Нормативт зардал**	24,964,800.00	5,000,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	24,964,800.00	5,000,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	32,895,087.00	38,641,685.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,334,570.00	4,702,340.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	14,832,467.00	4,156,600.00
210604	Урсгал засвар	14,728,050.00	29,782,745.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	209,500.00	788,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	209,500.00	788,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,649,203.00	2,419,375.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	699,775.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	318,025.00	279,600.00
210807	Газрын төлбөр	1,331,178.00	1,440,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	460,000.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	460,000.00	-
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**476,416,258.12**	**201,695,672.17**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,000,000.00	109,756,260.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	109,756,260.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	91,939,412.17
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	91,939,412.17
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	475,416,258.12	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	475,416,258.12	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	-	**43,091,700.00**
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	43,091,700.00
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,115,319,788.52	758,442,552.99	837,039,611.81	3,710,801,953.32
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**2,115,319,788.52**	**758,442,552.99**	**837,039,611.81**	3,710,801,953.32
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Тайлант үеийн үр дүн			9,217,675,220.60	9,217,675,220.60
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**2,115,319,788.52**	**758,442,552.99**	**10,054,714,832.41**	12,928,477,173.92
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**2,115,319,788.52**	**758,442,552.99**	**19,272,390,053.01**	12,928,477,173.92
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**2,115,319,788.52**	**758,442,552.99**	**10,054,714,832.41**	12,928,477,173.92
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
Тайлант үеийн үр дүн			(1,483,216,686.72)	(1,483,216,686.72)
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**2,115,319,788.52**	**758,442,552.99**	**8,571,498,145.69**	11,445,260,487.20

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	2,139,592,160.00	2,011,628,047.83
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	2,139,592,160.00	2,011,628,047.83
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,017,123,900.00	1,901,871,787.83
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,525,336,200.00	1,496,643,276.14
210101	Үндсэн цалин	753,146,000.00	741,282,849.11
210102	Нэмэгдэл	490,487,200.00	486,337,202.26
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	123,072,000.00	120,392,224.77
210104	Урамшуулал	158,631,000.00	148,631,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	190,666,700.00	186,337,386.30

210201	Тэтгэврийн даатгал	136,478,400.00	134,530,627.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,047,200.00	11,452,520.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,637,600.00	9,082,736.83
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,409,400.00	2,208,873.91
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,094,100.00	29,062,626.82
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	177,240,000.00	144,115,081.39
210301	Гэрэл, цахилгаан	120,000,000.00	104,164,361.39
210302	Түлш, халаалт	56,400,000.00	39,740,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	840,000.00	210,720.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	31,800,000.00	27,926,984.00
210401	Бичиг хэрэг	4,800,000.00	4,552,620.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,000,000.00	21,589,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,200,000.00	643,664.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	600,000.00	61,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,200,000.00	1,080,000.00
2105	**Нормативт зардал**	5,000,000.00	5,000,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,000,000.00	5,000,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	80,900,000.00	38,641,685.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	46,700,000.00	4,702,340.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	4,200,000.00	4,156,600.00
210604	Урсгал засвар	30,000,000.00	29,782,745.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	1,800,000.00	788,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,800,000.00	788,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,381,000.00	2,419,375.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	700,000.00	699,775.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	550,000.00	279,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,100,000.00	-
210807	Газрын төлбөр	1,931,000.00	1,440,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	122,468,260.00	109,756,260.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	122,468,260.00	109,756,260.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	122,468,260.00	109,756,260.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,107,073,900.00	2,107,073,900.00
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	2,107,073,900.00	2,107,073,900.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,107,073,900.00	2,107,073,900.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		-
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		-
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Тайлант оны гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**30,518,260.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**30,518,260.00**
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	30,518,260.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	30,518,260.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,518,260.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	30,518,260.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	30,518,260.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	30,518,260.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	**-**
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 731,978.5 мянган төгрөгийн 5 алдаа илэрсэн нь УСНББОУС-1 санхүүгийн тайлангийн толилуулга, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул залруулав. Үүнд:

- Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн харилцахын дансанд 600.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан,
- Түрээсийн орлого 2,873.0 мянган төгрөгийг ТӨБЗГ-т шилжүүлэхдээ төвлөрүүлэх шилжүүлгээр тайлагнасан,
- үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 716,414.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг байгууллагын НБББББ-д заагдаагүй эдийн засгийн ангилалд бүртгэж тайлагнасан,
- Орлого үр дүнгийн тайлангийн нийгмийн даатгалын тэтгэвэр,тэтгэмжийн зардлыг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 5,877.5 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардлыг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдан авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 6,213.9 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан,

Аудитаар нийт 8,288.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчил илэрсэнд хууль тогтоомжийг зөвлөмж өгч ажиллалаа.

Үүнээс хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн акт, албан шаардлага байхгүй.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

3.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөгдөөгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1.Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой асуудал

<u>Илрүүлэлт-1:</u> Тайлант хугацаанд 788.0 мянган төгрөгийн дотоод албан томилолт олгохдоо томилолтын хуудсыг байгууллагын дарга бүрэн бөглөж, баталгаажуулаагүй, удирдамж, мөнгө олгохыг хүссэн анхан шатны баримтыг хавсаргаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "*үнэн зөв байх*", 13 дугаар зүйлийн 13.6 "*Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна*", 13.7 "*Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн төсвөө үндэслэлтэй төлөвлөж хуваарилан зарцуулан ажиллах.

<u>Илрүүлэлт-2:</u> Тайлант онд ахмад ажилчдад 1,500.0 мянган төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгож, хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй байна.

Энэ нь Ахмад настны тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 "*Жил бүрийн Цагаан сар: билгийн тооллын хаврын тэргүүн сарын шинийн нэгэн, Ахмадын өдөр:10 дугаар сарын 1-ний өдрийг тохиолдуулан аж ахуйн нэгж, байгууллага бүр ажиллаж байсан ахмад настанд хүндэтгэл үзүүлж, бэлэг дурсгалын зүйл гардуулна*", Татварын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/261 дүгээр тушаалаар баталсан "*Хувь хүний орлогын албан татвараас чөлөөлөх, албан татварын хөнгөлөлт эдлүүлэх журам*"-ын 2.2 "*Суутган төлөгч нь хууль тогтоомжид тусгайлан заагаагүй “Хөдөлмөрийн дотоод журам” зэрэг зөвхөн тухайн байгууллагын баримт бичиг, шийдвэрийг үндэслэн олгосон*

тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үзүүлж байгаа хөнгөлөлт, нөхөн олговор болон нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийг албан татвараас чөлөөлөхгүй", Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/226 тушаалаар батлагдсан хөдөлмөрийн дотоод журмын 11 дүгээр зүйлийн 11.9 "*Цагаан сар, Ахмадын баярын өдрийг тохиолдуулан гаалийн байгууллагаас өндөр настны тэтгэвэрт гарсан ахмадуудыг хүлээн авч, хүндэтгэл үзүүлэн бэлэг дурсгалын зүйл гардуулж болно. Тус үйл ажиллагааг Гаалийн удирдах төв байгууллагад Төрийн захиргааны асуудал хариуцсан нэгж болон үйлчилгээ хариуцсан нэгж,харьяа гаалийн газар,хороонд хамт олны хурлын шийдвэрийг үндэслэн тухайн гаалийн газар,хорооны удирдлага зохион байгуулна*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Ахмад настны тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1, байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журмын холбогдох заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах.

***<u>Илрүүлэлт-3</u>*:** Тайлант онд түлш халаалтын зардлаас 6,000.0 мянган төгрөгийн дизель түлш худалдан авч зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "*батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах*",Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

<u>Өгсөн зөвлөмж:</u> Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн төсвөө үндэслэлтэй төлөвлөж хуваарилан зарцуулах

***<u>Илрүүлэлт-4</u>*:** Шилэн дансны нэгдсэн системд 3 мэдээллийг хугацаа хоцруулан байршуулсан, 77,738.0 мянган төгрөгийн 1 шийдвэрийн мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "*тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх*", 6 дугаар зүйлийн 6.1 "*Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ*", 6.4.8 "*бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс,төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр*" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Шилэн дансны цахим сайтад байршуулах мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд нь бүрэн байршуулж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн харилцахын дансанд 600.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан	1	600.0			1	600.0	1	600.0	-	-	-	-
Түрээсийн орлого 2,873.0 мянган төгрөгийг ТӨБЗГ-т шилжүүлэхдээ төвлөрүүлэх шилжүүлгээр тайлагнасан,	1	2,873.0			1	2,873.0	1	2,873.0	-	-	-	-
үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 716,414.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг байгууллагын НБББББ-д заагдаагүй эдийн засгийн ангилалд бүртгэж тайлагнасан	1	716,414.1			1	716,414.1	1	716,414.1	-	-	-	-
Орлого үр дүнгийн тайлангийн нийгмийн даатгалын тэтгэвэр,тэтгэмжийн зардлыг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн уг зардалтай тулган баталгаажуулахад 5,877.5 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	5,877.5			1	5,877.5	1	5,877.5				
Мөнгөн гүйлгээний тайлан дахь биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардлыг үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн худалдан авсан хөрөнгийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 6,213.9 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	6,213.9			1	6,213.9	1	6,213.9				
Дүн	**5**	**731,978.5**	**-**	**-**	**5**	**731,978.5**	**5**	**731,978.5**	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант хугацаанд 788.0 мянган төгрөгийн дотоод албан томилолт олгохдоо томилолтын хуудсыг байгууллагын дарга бүрэн бөглөж, баталгаажуулаагүй, удирдамж, мөнгө олгохыг хүссэн анхан шатны баримтыг хавсаргаагүй байна.	1	788.0					1	788.0	-	-	-	-
Тайлант онд ахмад ажилчдад 1,500.0 мянган төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгож, хувь хүний орлогын албан татвар суутгаагүй байна.	1	1,500.0					1	1,500.0				
Тайлант онд түлш халаалтын зардлаас 6,000.0 мянган төгрөгийн дизель түлш худалдан авч зарцуулсан байна.	1	6,000.0					1	6,000.0				
Дүн	**3**	**8,288.0**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3**	**8,288.0**	**-**	**-**	**-**	**-**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн системд 3 мэдээллийг хугацаа хоцруулан байршуулсан, 77,738.0 мянган төгрөгийн 1 шийдвэрийн мэдээллийг байршуулаагүй байна.	1	77,738.0					1	77,738.0
Дүн	**1**	**77,738.0**	**-**	**-**			**1**	**77,738.0**
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил		-	-	-	-		-	-
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт дүн	**1**	**77,738.0**	**-**	**-**	**1**	**-**	**1**	**77,738.0**